

ФІНАЛЬНА ЧАСТИНА ЦИКЛУ ПРО ДИВНИХ ДІТЕЙ

Дивом уцілівши під час колапсу часової петлі Ві, Джейкоб і Нур опиняються там, де все почалося, — у будинку діда Портмана. Вони мають якнайшвидше повернутися до друзів, щоб повідомити: зло таки воскресло, воно сильніше, ніж будь-коли, тож усьому Дивосвіту загрожує смертельна небезпека. Буремні часи вимагають мужності й аж ніяк не дитячих рішень, однак Джейкобу з друзями до цього не звикати... Чи вдасться мешканцям Диявольського Акра вистояти у цій боротьбі попри дивні «спустошення» і вдосконалену армію приборчників Коула? Чи втілиться в життя пророцтво про сімох визволителів, на яке покладають стільки надій? Здається, Коул от-от поневолить увесь Дивосвіт, однак і в нього є ахіллесова п'ята...

Таке відчуття, ніби це черговий шедевр Тіма Бартона, тільки з фантазмагоричними світлинами.

USA Today

bookclub.ua

ISBN 978-617-12-8929-1

9 786171 1289291

СПУСТОШЕННЯ
ДИЯВОЛЬСЬКОГО АКРА

РЕНСОМ РІГГЗ

РЕНСОМ РІГГЗ

СПУСТОШЕННЯ
ДИЯВОЛЬСЬКОГО АКРА

ВІД АВТОРА БЕСТСЕЛERA

ДІМ ДИВНИХ
ДІТЕЙ

КСД

СПУСТОШЕННЯ
ДІЯВОЛЬСЬКОГО АКРА

THE DESOLATIONS
OF DEVIL'S ACRE

THE SIXTH NOVEL OF

MISS PEREGRINE'S

PECULIAR CHILDREN

RANSOM RIGGS

DUTTON BOOKS

СПУСТОШЕННЯ ДИЯВОЛЬСЬКОГО АКРА

ВІД АВТОРА БЕСТСЕЛЕРА

ДІМ ДИВНИХ

— ДІТЕЙ —

РЕНСОМ РІГґЗ

ХАРКІВ
2021 КСД

УДК 821.111(73)
Р49

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати
в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:

Riggs R. The Desolations of Devil's Acre : The Sixth Novel of Miss Peregrine's
Peculiar Children / Ransom Riggs. — Dutton Books, 2021. — 512 p.

Переклад з англійської *Віри Кучменко*

Печатка на с. 345, 350, 389 та обкладинка © Chad Michael Studio, 2018

Світлина чоловіка за комп'ютером на с. 38 © Steve Ciarcia, 2021

Голови ведмеда й антилопи на с. 294 і 295 © EVGENY

LASHCHENOV / 123RF.com

Баранячі голови на с. 294 і 295 © acceptphoto / 123RF.com

Постер на с. 429 © Natalia Chernyshova / 123RF.com

ISBN 978-617-12-8929-1

ISBN 978-0-7352-3153-5 (англ.)

© Ransom Riggs, 2021

© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

Джоді Рімер, винищувачці чудовиськ

Подеколи стара світлина, давній друг чи вицвілий
од часу лист нагадає, що ви вже не той, ким були колись,
бо ж людини, яка мешкала поміж інших,
мала певні цінності, робила той чи інший вибір,
щось писала, більше немає. Самі того не помічаючи,
ви здолали величезний шлях; дивне стало звичним,
а звичне — якщо не дивним,
то принаймні незручним чи неадаптивним.

Ребекка Солніт

«Синя далечінь. Путівник для тих, хто прагне загубитися»

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Здається, вже цілу вічність довкола панують суцільна темрява, віддалений гук грому й розпливчасте відчуття падіння. Понад те, я втратив самого себе, своє ім'я. Щезли всі спогади. Є лише неясне усвідомлення, що колись я їх мав, однак тепер усе зникло, і від мене майже нічого не лишилося. Самотній фотон світла, що от-от згасне, кружляючи в невситимій порожнечі.

Тепер вже недовго.

Боюся, я втратив свою душу, однак не можу згадати, як це сталося. Єдині спогади, що зринають, — це сповільнені, розкотисті відзвуки грому, поміж якими вчуваються окремі складки мого імені, хай яким воно було. Вони поступово розтягуються до невпізнанності. Разом із темрявою усе це існує напрочуд довго, аж доки до звуків грому не приєднується ще один — шум вітру. А тоді дощ. Є тільки вітер, грім, дощ і відчуття падіння.

Утім, щось таки починає відроджуватися — по одному відчуттю за раз. Я немовби виринаю з глибокої безодні, втікаючи від порожнечі. Мій самотній фотон перетворюється на мерехтливий жмут світла.

Я відчуваю щогою грубу й пошерхлу поверхню. Чую, як порипують натягнуті мотузки, як щось лопоче на вітрі. Може, це човен? Чи я опинився у пастці — темному череві корабля, що його добряче пошарпав шторм?

Розплющую одне око й бачу над собою якусь розмиту хрінь. Скидається на низку маятників, що невтомно розхитуються. Годинники з перекрученими пружинами, які, постогнувши, працюють не в такт, а їхні шестерні, здається, от-от вийдуть з ладу...

Я кліпаю очима, і маятники перетворюються на тіла, що звисають із шибениці, погойдуючись та стукаючись одне об одне.

Виявляється, я можу повернути голову. Розмиті силуети стають дедалі чіткішими. Мого обличчя торкається шорстка зелена поверхня. А тіла, які постукували десь угорі, перетворюються на низку рослин, що їх розхитав сильний вітер, — вони гойдаються у скрипучих плетених кошиках, причеплених до балки. За ними здіймається стіна з москітних сіток, що здригаються й лопотять під поривами вітру.

Я лежу на веранді. На її грубій зеленій підлозі.

Я знаю цю веранду.

Я знаю цю підлогу.

Трохи далі збитий дощем газон закінчується коло темної стіни з пальм, що неначе стоять навколішках.

Я знаю цей газон.

Я знаю ці пальми.

Як довго я тут? Скільки минуло років?

час знову взявся за свої витівки

Намагаюся поворухнутися, але поки що вдається тільки крутити головою. Погляд зупиняється на картковому столі та двох розкладних стільцях. Зненацька я усвідомлюю: якби змусив себе підвестися, то побачив би на столі окуляри для читання. А ще незакінчену «Монополію». І чашку гарячої кави, що аж парує.

Тут щойно хтось був. Тільки-но пролунали якісь слова. Вони зависли в повітрі, озиваючись до мене луною.

— А що то був за *птаха*?

Хлопчачий голос. *Мій* голос.

— Великий яструб, який курив люльку.

Співрозмовник говорить хрипко, з акцентом. Це голос старого.

— Діду, ти, напевне, гадаєш, що я зовсім дурний, — каже хлопець.

— Я ніколи не вважав тебе дурним.

— А чому ті потвори хотіли заподіяти тобі шкоду? — не вгаває хлопчак.

Чується скрип: старий відсовує свій стілець і підводиться. Каже, що хоче щось принести, аби мені показати. Якись світлини...

як давно це було

хвилину тому

годину

Мушу підвестися, бо він почне хвилюватися. Подумає, що я його розігрую, а він такі фокуси не любить. Яюсь під час гри я сховався від нього в лісі, а коли він не зміг мене знайти, то так розсердився, що аж весь побуряковів і почав сипати лайкою. Пізніше сказав, що все це було через страх, однак відмовився розповісти, що ж саме так його налякало.

Безжально періщить дощ. Ця буря схожа на розлючену живу істоту, вона вже встигла зробити чималу діру в москітній сітці, і шмат тієї тріпоче на вітрі, мов прапор.

зі мною щось негаразд

Обпершись на лікоть, трохи піднімаюся, однак це все, на що я здатен. Краєм ока помічаю на підлозі дивний чорний слід. Випалена лінія, що обвивається довкола мого тіла, повторюючи його контури.

Я намагаюся зібрати себе до купи й сісти. Перед очима мерехтять чорні кола.

А тоді лунає потужний вибух, і все довкола заливає сліпучо-біле світло.

так яскраво так близько так голосно

Те, що так скидалося на вибух, насправді ним не було. То був удар блискавки — ляснуло зовсім поряд, так близько, що спахлах і гуркотіння грому з'явилися одночасно.

Нарешті я сиджу, а в моїх грудях стугонить серце. Підношу до очей руку, яка тремтить.

Вона має дивний вигляд. Надто велика, задовгі пальці, біля суглобів помітне чорне волосся.

де хлопчик хіба я не той хлопчина?

не люблю таких приколів

Зап'ясток обвивають тонкі червоні сліди.

наручники, прикуті до перил ланку під час бурі

Тепер я бачу стільницю — вона порожня.

Чашка з кавою зникла. І окуляри теж.

він не повернеться

Неймовірно, але таки повертається. Я його бачу — онде він, біля краю лісу. То мій дідусь. Він ходить високою травою, зігнувшись під поривами сильного вітру; його жовтий дощовик яскраво вирізняється на тлі темних пальм, а каптур опущений якомога нижче, щоб захистити очі від безжально-го дощу.

що він там робить чому не йде сюди

Зненацька дід зупиняється й уважно розглядає щось у заростях височезної трави.

Я піднімаю руку й озиваюся до нього.

Чоловік випрямляє спину, і тільки тоді я розумію: він якийсь... неправильний. Завузький силует, а хода надто пружна для старого, чії тазостегнові суглоби скрутив артрит.

бо це не він

Він біжить підтюпцем у мій бік, до будинку, до розірваної москітної сітки, яка голосно хльоскає на вітрі.

це зробила не буря

а що то були за потвори?

моторошні згорблені істоти з прогнилою шкірою та чорними очима... вони зиваються

Коли він рвучко відчиняє сітчасті двері та стає на порозі, я вже встигаю звестися на ноги.

— Хто ти? — цікавиться незнайомець.

Рівний і водночас напружений голос. Він відкидає каптур дощовика, і я бачу чоловіка середнього віку, чие гостре підборіддя підкреслює акуратно підстрижена руда борідка, а очі ховаються за сонцезахисними окулярами.

Для мене настільки незвично перебувати в присутності іншої людини та ще й стояти на своїх двох, що я не одразу помічаю, наскільки дивні й недоречні оці-от його окуляри під час такої негоди.

— Якоб, — автоматично відповідаю я і, почувши це ім'я, розумію, що й воно якесь неправильне.

— Я ріелтор, — каже чоловік, однак я знаю, що він бреше. — Прийшов забити вікна дошками перед бурею.

— Ви трохи спізналися, — зауважую я.

Його рухи повільні й обережні, неначе він не хоче сполохати боязку тварину. Сітчасті двері з сичанням зачиняються. Він глипає на обпалений слід на підлозі, а тоді його холодний погляд зупиняється на мені.

— Це ж ти, — мовить чоловік, постукуючи пальцями по столику та насуваючись на мене у своїх важких чорних черевиках. — Джейкоб Портман.

Моє ім'я. Моє справжнє ім'я. Під його дощовиком щось булькає, цей звук породжує сама темрява.

жахливий рот, що його утворили спіралеподібні хмари, гуркочучи, вимовляє моє ім'я

*дівчина-красуня з волоссям кольору воронячого крила
поряд зі мною вона кричить*

— Гадаю, ти колись був знайомий із одним моїм другом, — мовить чоловік, ехидно посміхаючись. — У нього було чимало імен, проте ти знав його як лікаря Голана.

*жахлива хмара-рот
жінка корчиться від болю у траві*

Зненацька у мою свідомість із неймовірною силою вриваються все нові й нові образи. Я відступаю назад, аж доки не впираюся спиною в розсувні скляні двері. Чоловік наближається, дістаючи щось зі своєї кишені. Маленьку чорну коробочку з металевими іклами.

— Розвернися, — наказує він.

Зненацька я усвідомлюю, що моє життя під загрозою, тож треба захищатися. Вдаю, ніби слухняно виконую наказ, смиренно піднімаю руки, а коли незнайомець підходить зовсім близько, різко б'ю його кулаками в обличчя.

Коли окуляри злітають з його очей, чоловік кричить. Під ними у заглибинах його черепа ховалися порожні лискучі яйцеподібні очі, в них плещеться жага до вбивства. Я чую голосне ляскання: між металевими іклами чорної коробочки спалахує синя електрична дуга.

Він кидається до мене. Вдаряє шокером через сорочку — я відчуваю потужний розряд, щось схоже на опік, і лечу назад, просто на скляні двері. На диво, вони не розлітаються на друзки.

Чоловік навалюється на мене всім тілом. Я чую, як, перезаряджаючись, скімлить його електрошокер. Намагаюся скинути нападника з себе, однак сам іще не встиг відновитися, тож почуваюся геть слабким. Плече й голову пронизує гострий біль.

Відтак він раптом смикається і скрикує, а тоді обм'якає, і я відчуваю, як по моїй шиї тече щось тепле.

Це кров. (Я стікаю кров'ю?)

Незнайомець за щось хапається й зісковзує з мене. Це «щось» має мідне руків'я і на шість дюймів випинається з його шиї.

Тепер, коли він упав, перед моїми очима постає дивна й абсолютно нова темрява — жива тінь, із якої зненацька вигулькує рука. Вона бере важку дідову попільничку та щосили вдаряє чолов'ягу по голові. Той зі стогоном валиться на підлогу. Із тіні виходить дівчина. Так, це *дівчина* — здається, із того часу, що зветься «Перш ніж ми...»; її довге чорне волосся геть сплуталося і змокло під дощем, довге чорне пальто вкрите грязюкою, а глибокі, розширені від страху карі очі шукають моє обличчя і, знайшовши, радісно зблискують: вона мене впізнала. І, хоч іще не всі частини пазла стали на свої місця, а моя голова й досі йде обертом, я знаю: те, що зараз відбувається, — то справжнє диво. Ми живі, ми тут, а не в якомусь іншому місці.

Господи

жахи, що їх не опишеш словами

Вона падає на коліна поряд зі мною й міцно мене обіймає. Мої руки оповивають її шию, мов рятівний круг. Дівчина геть змерзла: коли ми притуляємося одне до одного, я відчуваю, як її б'є дрозж. Без жодних зволікань вона називає моє ім'я. Відтак повторює його знову і знову — і з кожним разом моє «Тепер» набирає вагу, відновлює свою цілісність.

— Джейкобе, Джейкобе, ти мене пам'ятаєш?

Чоловік на підлозі стогне. Чуються постогнування алюмінієвого кістяка сітчастих дверей веранди та лютої негоди, яку ми, здається, занесли сюди з якогось іншого місця. І я починаю пригадувати.

— Нур, — видихаю нарешті. — Це ти, Нур.

І вмить усі спогади повертаються. Нам вдалося вижити. Вдалося втекти з петлі Ві, що потрапила в часовий колапс. І тепер ми у Флориді, на зеленому штучному покритті дідової веранди, у сьогодніні.

Шок. Гадаю, я й досі був у шоці.

Міцно обіймаючись, ми тулилися одне до одного на підлозі, доки вирувала буря, доки тремтіння наших тіл не почало вщухати. Незнайомець у жовтому дощовику лежав непорушно, його груди піднімалися й опускалися дедалі рідше. Штучна зелена поверхня довкола тіла геть просякла кров'ю, що утворила липке озерце. Із його шиї стирчало мідне руків'я зброї, якою Нур завдала удару.

— Це ніж для розрізання конвертів, який належав моєму дідові, — зауважив я. — А це був його дім.

— Твій дід. — Дівчина трохи відсунулася, щоб зазирнути в мої очі. — Це той, який мешкав у Флориді?

Я ствердно кивнув. Грім не вщухав, ляскало так, що тремтіли стіни. Нур почала роззиратися навсібіч, недовірливо хитаючи головою. *Це не-ре-аль-но.* Я чудово розумів, як вона відчувається.

— Але як? — мовила дівчина.

Я жестом вказав на випалений контур на підлозі.

— Я прийшов до тями отут. І гадки не маю, як довго був у відключці. Чи навіть який зараз день.

Нур потерла очі руками.

— У голові паморочиться. Все неначе вийшло з ладу.

— Що останнє ти пам'ятаєш?

Вона трохи насупилася, намагаючись зосередитися.

— Ми поїхали до моєї старої домівки. А тоді вирушили далі... — Нур говорила дуже повільно, немовби збирала до купи фрагменти сну. — Потрапили до петлі... ми знайшли петлю Ві! Згодом тікали від бурі — хоча ні, торнадо.

— Двох торнадо, чи не так?

— А потім ми її знайшли! Хіба ні? Ми знайшли її! — Нур схопила мої долоні і стисла їх у своїх. — А тоді...

Її долоні ослабли, а на обличчі з'явився порожній вираз. Вона розтулила губи, однак не змогла вимовити ані слова. Жахи поверталися, вони вихлюпувалися на дівчину, накриваючи з головою.

І на мене теж.

Мурнау. Затиснувши ніж у руці, він схиляється над Ві, яка лежить у траві. Він біжить туди, де кружляє несамовитий вихор, тріумфально здійнявши руку. Зненацька мої груди затопила гаряча хвиля, від якої на мить перехопило дух. Нур зарилася обличчям у коліна й захиталася.

— О Господи, — простогнала дівчина, — Боже, Боже, Божечку.

Мені здалося, що вона от-от розчиниться в повітрі на моїх очах, спалахне полум'ям чи всотає все світло з кімнати. Та вже наступної миті Нур рвучко підняла голову.

— Чому ми не померли?

Мене пройняв мимовільний дроз.

А може, ми таки мертві?

Наскільки я знав, ми мали загинути під час часового колапсу петлі Ві, адже саме це й мав на меті Коул. Здавалося, що Нур була єдиним доказом того, що все, що я зараз переживаю, було не просто провалом у пам'яті, що швидше нагадував чистилище, чи фінальним спалахом мозку, що от-от вимкнеться назавжди з останнім подихом.

«Ні, — я щосили відігнав від себе цю думку, — ми тут, живі-живісінькі».

— Вона якось витягла нас звідти, — припустив я, — і перемістила сюди.

— Авжеж, через якийсь аварійний вихід. Щось на кшталт кнопки катапультування, — закивала Нур, розминаючи долоні. — Це єдине пояснення.

Отже, Ві перемістила нас до будинку мого діда — її наставника й керівника. Він її навчав, вони працювали пліч-о-пліч — так, усе досить логічно. А що нелогічно, то це те, що тут не було петлі. Тож як їй це вдалося?

— Якщо вона змогла нас звідти витягти, то, може, й сама врятувалася, — мовила Нур. У її голосі вчувалася надія — геть

нерозсудлива, на межі зриву. — Можливо, вона теж тут? І, може, вона й досі...

Нур так і не змогла це вимовити. «Жива».

— Він забрав її серце, — тихо мовив я.

— Але без серця можна жити. Принаймні хоч якийсь час...

Дівчина махнула рукою, і я помітив, як та тремтить.

Ми щойно встановили зв'язок із реальністю, як раптом знову почали його втрачати.

— Ну ж бо, ходімо, треба *перевірити*, — заторохтіла Нур, яка вже встигла звестися на ноги, — якщо є бодай один шанс, мусимо...

— Стривай, ми ж не знаємо, що...

«Там всередині, — хотів сказати я. — Що там на нас чекає».

Однак Нур уже увірвалася в темний будинок.

* * *

Я сперся рукою на стіну і, похитуючись, підвівся. Нур охопила нестями, тож я просто не міг випустити її зі свого поля зору. Оця-от божевільна надія на те, що Ві могла вижити, слугувала дівчині певною підтримкою; то був своєрідний спосіб позбутися відчаю, що міг би зрештою її розчавити. Однак мене найбільше турбувало те, що неминуче розчарування завдасть їй подвійного удару. А я не міг дозволити Нур Прадеш зламатися.

Якщо підступний задум Мурнау втілюється в життя, а все, що я бачив під час того урагану, було реальним — обличчя Коула у вирі хмар, його голос, що з гуркотом розривав повітря, — якщо він таки вижив і *повернувся*, то найбільш жахливі передбачення з пророцтва вже почали здійснюватися. А це означало, що всьому Дивосвітові от-от настане кінець. Один Бог знає, що Коулові тепер до снаги — а надто після того, як він увібрав у себе найсильнішу душу з-поміж усіх глеків у Бібліотеці Душ, загинув у часовому колапсі, а тоді воскрес.

І народився знову.

Я Смертю став, руйнівником світів.

Як би жахливо все це не було, які негаразди на нас не чекали б, я точно знав одне: Нур Прадеш потрібна цьому світові. Вона

одна з сімох, одна з тих дивних, чий прихід було передбачено, тих, хто зможе «визволити Дивосвіт» — либонь, від Коула? Яким «ті двері слід закрити»... що ведуть куди — до пекла? І як би дивно все це не звучало, воно було не більш химерним, аніж ті частини пророцтва Одкровителя, що вже почали здійснюватися. Усі мої сумніви розвіялися, я почав вірити своїм очам.

То був не сон і не останній спалах свідомості майже згаслого мозку. І ще більше я переконався у цьому, перечепившись через рейку скляних розсувних дверей та нарешті потрапивши до вітальні. На вигляд будинок був такий самий, яким ми з друзями залишили його під час останнього візиту кілька тижнів тому, — майже порожній і нашвидкуруч прибраний; книжки, які не викинув мій батько, знову стояли на полицях, а сміття, що доти вкривало підлогу, запхали у великі чорні мішки. Тут панували задуха й затхлість.

Нур безладно кидалася з кутка в куток у пошуках Ві. Вона зірвала з канапи чохол від пилу, а тоді кинулася, щоб перевірити, чи нікого немає за її спинкою. Я перехопив її біля вікна і вже почав було казати: «Нур, стривай...», аж раптом мої слова перервав розкотистий грім, від якого ми обоє підстрибнули на місці.

Ми визирнули надвір крізь залиту дощем шибку. Подвір'я було засипане усіляким сміттям, а віконниці в усіх будинках цього глухого провулка були зачинені, за ними панувала темрява. Мертвий райончик.

Неначе застиг у часі.

— Той витвір, мабуть, мав спільників, — зауважив я. — Тож вони щомиті можуть увірватися сюди у значно більшому складі.

— Нехай приходять, — мовила Нур із крижаним поглядом, — я звідси не піду, доки не обшукаємо кожну кімнату. Кожнісінький закапелок.

— Я теж, — кивнув я.

У спальні нікого не було. Під ліжком теж, і я відчув, що це якось по-дурному — ставати навколішки й зазирати під нього, мов ті діти, котрі перевіряють, чи не зачаївся там бабай. Утім, усе одно це робив. Я помітив, що на килимі залишилося прямокутне заглиблення — саме там дідусь і тримав свою стареньку скриньку

для сигар, яку я знайшов після його смерті вщерть заповненою світлинами, що назавжди змінили мій життєвий шлях. Однак Ві — мертвої чи такої живої — тут не було. Ми не знайшли її ані в комірчині, ані у ванній кімнаті, де Нур рвучко відсунула душову завісу, за якою ми побачили тільки шматок засохлого мила.

Гостьова спальня була майже порожня, за винятком стосу картонних коробок для речей та плям чорної плісняви на килимі. Я помітив, що відчай Нур наростає, і коли ми дісталися гаража, дівчина вже щосили гукала Ві. Мене це просто вбивало, розривало серце по швах. Я ввімкнув світло.

Ми уважно роздивлялися купи різного мотлоху й речі, що їх мій дід почав лагодити, але так і не встиг довести справу до кінця. Дві драбини, у кожній із яких бракувало по щаблю. Схожий на коробку телевизор із потрісканим екраном. Котушки дротів і мотузок. Дідів верстак, завалений інструментами й журналами на тему деревообробки. Я немовби побачив наших із ним привидів: ось ми пліч-о-пліч схилилися над мапою, прокладаючи маршрут і фіксуючи червону нитку канцелярськими кнопками у світлі вигнутої лампи. Той хлопчина весь час думав, що це просто гра, така собі казочка.

Тим часом буря, інтенсивність якої постійно змінювалася, добряче торохнула дверима, що вели до гаража. Це привело мене до тям. Я побачив перед собою шафу для зброї — у гаражі це було єдине просторе місце, де могла би сховатися людина. Нур мене випередила, дісталася до неї першою і потягнула за ручки. Дверцята відкрилися приблизно на дюйм, а тоді їх зупинив напнутий ланцюг. Хтось — цілком імовірно, мій батько — замкнув шафу на підвісний замок. Крізь щілину виднілася низка змачених стволів рушниць — зброя, яка, вочевидь, могла врятувати мого діда, якби я тоді не забрав ключ.

Нур здивовано відсахнулася, а тоді мовчки розвернулася й помчала назад до будинку. Я побіг за нею до дідового кабінету — єдиного приміщення, яке ми ще не встигли обшукати. Кімнати, у якій Оливка, тупнувши ногою, виявила порожнечу під підлогою і, відкотивши килим, знайшла двері, що вели до бункера. Либонь, Ві про нього знала — і, можливо, їй був відомий код доступу.

Я спробував сказати про це Нур, намагаючись перекричати дедалі інтенсивніше ревіння бурі й вигуки дівчини: «Ти тут? Мамо, де ти?», однак вона мене не чула. Не дивлячись у мій бік, Нур відсунула порожній стіл Ейба та кинулася відчиняти маленьку шафку. Відтак я здався їй почав самотужки боротися з важезним килимом, щосили згадуючи, де саме розташовувалася відкидна панель укриття, однак у нестямі мені ніяк не вдавалося її знайти.

У кімнаті Ві не було. Я вирішив, що в бункері теж порожньо, адже не міг собі уявити, щоб вона перемістилася сюди тільки для того, щоби знайти в ньому прихисток, залишивши нас на горі. Тож, коли Нур нарешті вибігла з кімнати, я підвівся й помчав за нею.

Я знайшов її у вітальні: залякла дівчина стояла посеред неї, мов статуя, важко дихаючи й водночас зосереджено міркуючи. Вона поманила мене ближче.

— А якщо ми перемістилися сюди втрьох? — тихо мовила Нур, не відводячи очей від якоїсь точки в кінці кімнати. — Між нами була та сама відстань, що й на ганку Ві. — Вона підняла руку і вказала на куток, де стояло витерте дідове крісло. — Ондечки, саме там я й отямилася.

На підлозі коло крісла виднівся випалений силует, подібний до обрисів Нур.

— А ти прокинувся там. — Дівчина вказала на обгороджену сітчастими стінками веранду, де мої випалені контури вже майже зникли під калюжею крові мертвого витвора. — Саме так ми розташовувалися й на ганку Ві. Тебе прикували наручниками до перил отам, а я була тут.

Зненацька мене осяяло, і я пожвавився:

— А Ві була зовні, у траві.

Ми одночасно підняли очі, прикипівши поглядами до розірваної москітної сітки, що лопотіла від вітру, зарослого подвір'я й високої трави коло лісу — саме там чоловік у жовтому дощовику на мить завмер і нахилився, щоби щось розгледіти.

— *Отам*, — прошепотів я.

Зрештою ми отямилися й помчали надвір — туди, де вирувала негода.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Тіло Ві мало такий вигляд, ніби його спершу поглинула, а тоді вивергнула назовні сама земля. Неприродно вигнувшись, жінка лежала у траві, мов непотрібна лялька, яку викинули геть; її руки карикатурно розкинулися, а ноги переплуталися між собою. Сиве волосся геть сплуталося та злиплося від бруду, а червоний кардиган і чорна сукня просякли кров'ю й дощем. Один черевик десь загубився, і, кинувши оком на залатану вовняну шкарпетку на носі Ві, я чомусь ні в тин ні в ворота згадав злу чаклунку з «Чарівника Країни Оз», яку розчавила хатинка Дороті. Я зосередився на цій асоціації, на спогаді про ту психоделічну мандрівку з фільму, на витертому носку смугастої шкарпетки Ві — аби лишень мій погляд не піднявся вище...

скільки разів вона церувала ту шкарпетку

...до темної діри в її грудях...

річ

тепер вона просто річ

...до розкритого рота, де вже зібралася дощова вода...

немає кращого місця, ніж рідний дім

Нур схлипувала. Вона нахилила голову вперед, волосся закривало обличчя, однак я бачив, як тремтять від плачу її груди. Спробував її обійняти, однак дівчина зненацька різко відсахнулася.

— *Це все через мене,* — прошепотіла Нур, — це моя провина, тільки моя.

— Ні, — заперечив я і знову спробував її обійняти. Цього разу вона дозволила це зробити. — Ти ні в чому не винна.

— *Авжеж винна,* — пошепки мовила дівчина, і я обійняв її міцніше, пригортаючи до себе. Вона вся тремтіла. — Їй роками

ніщо не загрожувало в тій петлі... А тоді я просто взяла і привела туди того чоловіка. Впустила його, провела повз усі захисні механізми...

— Ти ж не знала. І ніяк не могла це передбачити.

— А тепер вона мертва. Вона загинула через мене!

«Через нас», — подумки сказав я, та нізачо не вимовив би це вголос. Треба було допомогти Нур якнайшвидше позбутися цієї згубної думки, перш ніж та вкоріниться в її свідомості, бо це просто знищить дівчину. Я знав це з власного досвіду, адже такі думки свого часу отруювали й мене.

— Не треба так думати, бо це неправда. — Я намагався говорити спокійно і виважено, та це було непросто, зважаючи на те, що за кілька футів від нас у траві лежало тіло загиблої Ві.

— Я ж тільки її знайшла. Господи. Тільки знайшла її знову. — Її голос постійно переривався.

— Ти не винна!

— ПРИПИНИ ЦЕ КАЗАТИ! — Нур різко відсунулася від мене, відштовхнувши на відстань витягнутої руки. Тоді, вже трохи спокійніше, додала: — Через це мені хочеться померти.

Мені забракло слів, тож я просто кивнув. *Гаразд.*

Дощ безжально жалив наші обличчя, його краплі стікали з підборіддя. Будинок неначе застогнав.

— Мені потрібна ще хвилинка, — мовила дівчина.

— Треба забрати її всередину.

— Ще одна хвилинка, — не вгавала Нур.

Я дав їй трохи часу. Підвівся й пішов до межі лісу, зігнувшись під поривами сильного вітру й намагаючись не думати про те, яке ж то божевілля — залишатися надворі під час урагану. Натомість згадав діда й те, як він помер і де — простісінько тут, у цьому лісі. Мені спало на думку, що ситуації були на диво схожі — і коли я знайшов його тіло, і коли ми виявили його загиблу протезе. Тільки одного разу в житті я бачив, як плаче мій дід, однак був певен, що це змусило б його заплакати. У грудях неначе щось спалахнуло, і гаряча хвиля дісталася до самісіньких кісток. Я майже бачив його привид — він

виднівся отам, поміж темних дерев, що хиталися від вітру, майже чув його стогони: «Вілю, Вілю, тільки не ти».

Озираючись, побачив, що Нур стоїть навколішках коло тіла Ві, витираючи з обличчя жінки бруд і намагаючись випростати її неприродно вигнуті кінцівки. Нур, яка знайшла Ві тільки для того, щоби знову її втратити. Яка, поза сумнівом, завжди звинувачуватиме тільки себе, хай би як я намагався достукатися до її здорового глузду. Та якщо то її провина, то наполовину й моя теж. Нас ошукали, ми дозволили пошити себе в дурні. Звісно ж, Ві сумувала за своєю названою донькою, однак заради безпеки Нур ніколи не намагалася з нею побачитися. Я пригадав її слова під час нашої зустрічі: «Що ти, в біса, тут робиш?»

Наша помилка коштувала їй життя. А ще я боявся, що саме це допомогло воскресити демона. У нас було чимало гріхів для спокутування й водночас замало часу для скорботи.

Сильний порив вітру мало не збив мене з ніг. Із сусіднього двору почувся якийсь скрегіт, а тоді різкий тріск — я крутнув головою й помітив, що ураган вже встиг зірвати частину сусідського даху.

А коли знову поглянув на Нур, то побачив, що вона все ще стоїть навколішках, схиливши голову, мов у молитві.

«Тільки одна хвилина, — подумки мовив я сам до себе. — Просто дай їй ще одну хвилину». Можливо, це її єдиний шанс попрощатися з Ві або ж сказати: «Пробач». Я й гадки не мав, що чекає на нас у майбутньому. Чи зможемо ми поховати Ві, чи вдасться організувати похорон? Ще хвилина — і, можливо, Нур вдасться бодай трохи з цим примиритися чи принаймні не потонути у вирі отруйних думок. І тоді ми зможемо... що? Я настільки поринув у жахи й трагедії, які ми переживали тієї миті, що навіть не думав про те, що буде далі. Треба накрити тіло Ві, а тоді перенести його в будинок. Треба попередити наших друзів і союзників, якимось із ними сконтактувати — звісно, якщо Коул не встиг нас випередити. Тисячі жахливих припущень вже випустили свої кігті, намагаючись учепитися за мою свідомість, однак я ще не міг дозволити собі їх впустити.

Нур заклякла на місці, тоді як ураган набирав сили. Я більше не міг чекати.

Зробивши кілька кроків у її бік, я відчув, як щось добряче вдарило мене в живіт, поточився і впав на коліна. Намагаючись відновити дихання, обмацував поглядом траву довкола себе, шукаючи предмет, який мене поцілив. Однак там нічого не було. Зненацька я аж охнув від різкого болю, що неначе розквітнув у центрі мого живота, а тоді хвилию полинув униз по ногах.

знайомий біль

— Що трапилося? Тебе поранено? — Нур схилилася наді мною, намагаючись підняти мою голову. Я спробував заговорити, однак це швидше скидалося на безладне бурмотіння. Думки крутилися довкола предмета, що мене вдарив, — я усвідомив, що то, власне, був зовсім не предмет, а відчуття. Тоді доти незворушний механізм моєї інтуїції зненацька знов запрацював, змусивши мене повернутися й поглянути у бік лісу.

— Що там таке? — поцікавилася Нур.

Зненацька в моїй уяві зринуло видіння: до нас крізь зарості папороті пробирається схоже на гігантського павука чудовисько з чорними очима й гнилою шкірою.

— Той чоловік у жовтому, — хрипко мовив я, видивляючись щось поміж дерев і відчуваючи, як калатає серце.

— Ти про що?

Воно відчуло, що його нема. Відчуло, що його господар помер.

— Він був не сам.

* * *

Я відразу згадав про сейф зі зброєю в гаражі, однак він був зачинений, закутий міцним ланцюгом, а тому не міг стати нам у пригоді, як не допоміг і моему дідові в ніч його загибелі. Крім втечі, що теж була б марною, чи відкритої сутички надворі без жодної зброї (що було б повним ідіотизмом) залишався тільки один варіант.

— Мій дід мав бункер, — я вже встиг звестися на ноги й активно підштовхував Нур до ганку, — він у його кабінеті, під підлогою.

На півдорозі до будинку дівчина раптом різко зупинилася.

— Без неї не піду.

Звісно, йшлося про Ві.

— У лісі тиняється порожняк. — Я усвідомив, що досі не сказав, яка саме небезпека нам загрожує. Спробував потягнути Нур за собою, та вона не зрушила з місця.

— Я бачила, що вони роблять із такими, як ми, а надто мертвими. Вони вже забрали її серце, і я не дозволю забрати ще й очі.

Цього разу Нур не тремтіла, вона опанувала себе. Я зрозумів, що сперечатися не варто, тож дівчина взяла Ві за руки, а я за ноги. Жінка не була великою, однак здавалося, що її мокре тіло набите камінням. Ми насилу дотягнули її до ганку і пронесли повз нерухомого витвора в будинок, залишивши за собою брудний слід. Тоді обережно поклали тіло Ві на відкочений килим у дідовому кабінеті. Я відчув, як стрілка мого внутрішнього компаса рухається туди-сюди, щосили намагаючись визначити, де саме перебуває порожняк, якого я ще не бачив на власні очі. Усе, що я знав напевне, — це те, що він наближається і страшенно розлючений. Я відчував той гнів — це було схоже на штрикання розпеченого ножа.

Упавши на коліна, почав щосили гамселити кулаками по підлозі, аж доки порожнеча не озвалася до мене луною, а тоді взявся обмацувати дошки і попросив Нур принести мені щось, аби підважити яду бункера. Я саме знайшов замаскований шарнір, як моя супутниця вже повернулася, тримаючи в руках закривавлений ніж для розрізання конвертів із мідним руків'ям, що кілька хвилин тому ще стирчав із шиї мертвого витвора. Коли ж я встромив вістря в крихітну шпарину й підважив трьохфутову секцію підлоги, мені на мить здалося, що я чую голос пані Сапсан: «Яка неймовірно корисна маленька штучка!» Під дошками ховалися броньовані двері бункера.

Нур це абсолютно не здивувало. Ві мала таємну часову петлю — порівняно з цим наявність підземного бункера видавалася абсолютно логічною й передбачуваною.

Двері бункера були зачинені, однак на них розташовувалася буквено-цифрова панель кодового замка. Я почав вводити код, та зненацька всі думки неначе вилетіли з голови.

— Ти його не вводиш, — зауважила Нур.

Я витріщився на клавіатуру:

— Стривай, це не дата народження. Це слово...

Нур замислено провела рукою по своїй щоці.

Я заплющив очі й поплескав себе по голові.

— Це слово. Я ж його знаю.

Стрілка внутрішнього компаса захиталася, а тоді вирівнялася. Я відчув, як порожняк продирається крізь лісові зарості, він їх майже здолав. Я так витріщався на кнопки, що вони почали розпливатися перед моїми очима. *Слово було польське. І означало щось маленьке.*

— Заради Бога, поквапся, — пробурмотіла крізь зуби Нур, — а я зараз прийду.

Вона вийшла з кабінету й за мить повернулася з темно-коричневим покривалом із дідового ліжка, а тоді накрила ним тіло Ві. «Тигр! Маленьке тигреня! Ось як він мене завжди називав. Але як це буде польською?»

Нур перекотила тіло Ві, загортаючи його в ковдру. Справжня мумія в савані з мікрофібри. Зненацька мене осяяло, і я почав рішуче тиснути на кнопки.

Т-и-г-р-и-с-к-у

Замок клацнув, і нарешті я знову міг дихати. Відкинув важку ляду — звук від її удару об підлогу був схожий на постріл.

— Дякувати Богу, — зітхнула Нур.

Драбина спускалася в пійтму. Ми підсунули загорнуте в ковдру тіло Ві до її краю, після чого я спустився на три щаблі вниз, обхопивши однією рукою її литки. Однак вона була надто важка, щоби спустити її самотужки, а часу на те, щоби обережно, щабель за щаблем, переміщувати тіло в тунель бункера вдвох, не було.

Тим часом з веранди долинув голосний металевий скрегіт — можливо, то вітер зривав москітні сітки або ж сюди вже дістався порожняк.

— Доведеться її скинути, — мовив я, — мені дуже прикро.

Нур на це нічого не відповіла, просто кивнула і зробила глибокий вдих. Я подумки вибачився перед Ві за те, що мало зараз статися, а тоді дозволив її тілу вислизнути з моїх рук у пійтму.

Коли воно приземлилося, почувся голосний хрускіт зламаних кісток. Нур болісно скривилася, а я ледве стримався, щоб не здригнутися. Відтак ми обоє полізли донизу.

Нур потягнула на себе двері, що вели до бункера, і вони з відчутним клацанням зачинилися й автоматично заблокувалися. Нас огорнула темрява. З іншого боку чулися відзвуки сильних ударів, а згодом до них приєдналося виття — звісно, то був не вітер. Я спустився драбиною до самого низу і, перечебившись через тіло Ві, почав обмацувати шорстку бетонну стіну, аж доки не знайшов вимикач.

Замерехтіли зелені флуоресцентні лампи, вбудовані у стіни. На щастя, попри страшну погоду, електрика не зникла. Знаючи мого діда, можна було здогадатися, що бункер був підключений до запасного генератора, котрий розташовувався деінде.

У будинку щось голосно грюкнуло, і цей звук луною відбився від стін тунелю.

— То це місце недосяжне для порожняків? — поцікавилася Нур, зиркаючи на ляду.

— Теоретично так.

— А його коли-небудь випробовували?

Порожняк почав гамселити по ляді — здавалося, ніби нагорі глухо задзвонили дзвони.

— Певен, що так.

То була брехня. Якби витвори з'ясували, де живе дідо Портман, не минулого року, а раніше, йому довелося б перевезти родину в безпечне місце, залягти десь на дно й ніколи не повертатися. А це означало, що непорушність цього сорокарічного бункера випробовувалася вперше — і просто зараз.

— Та краще відійдімо від тих дверей, — мовив я, — про всяк випадок.

* * *

Центр керування бункером був саме таким, яким я його запам'ятав. Двадцять футів від стіни до стіни; коло однієї з них стояло двоярусне ліжко, а коло іншої — шафа воєнного зразка з різними запасами. Був тут і хімічний туалет, і старезний громіздкий

телетайп на такому ж велетенському дерев'яному столі. Та найбільше у цій кімнаті привертав до себе увагу перископ, що звисав зі стелі у вигляді циліндричної труби, — такий самий пристрій ми бачили і в будинку Ві. Попри напрочуд щільні двері й бетонний тунель, що вели до бункера, звуки шаленства, яке тривало нагорі, породжували жваве відлуння. Порожняк відривався на повну. Я намагався не думати про те, що він робить з будинком чи за першої-ліпшої нагоди зробить із нами. Я вже не дуже вірив у свою здатність приборкувати цих монстрів, тож наші найвищі шанси на виживання полягали в тому, щоб триматися від нього якнайдалі. На диво, я чомусь став забобонним — надто коли йшлося про спробу протистояти порожнякові там, де свого часу таке саме чудовисько вбило мого діда. Неначе я спокушав би саму долю.

— Бачу тільки високу траву. — Нур притулилася обличчям до перископа й почала поволі крутити його по колу. — Система спостереження твого діда не працює, бо ніхто не переймався тим, щоб підстригти газон. — Дівчина відхилилася і глянула на мене: — Ми не можемо лишатися тут.

— Гм, але й нагору нам зась, — зауважив я, — той порожняк нас на шмаття розірве.

— Ні, якщо знайдемо те, що допоможе його вбити. — Із цими словами Нур підійшла до шафи з припасами й відкрила дверцята — перед нами постали полиці з акуратно складеними речами, вкрай необхідними для виживання. Запаси їжі, медикаменти... однак нічого схожого на зброю не було.

— Зброї там немає, я перевіряв.

Та Нур усе одно продовжувала порпатися в шафі, скинувши з полиці бляшанки з консервами, що голосно заторохтіли по підлозі.

— Зброї в гаражі вистачило б для Національної стрілецької організації, — зауважила моя супутниця. — Як же так сталося, що її немає в бункері для виживання?

— І гадки не маю, але таки нема.

Я взявся їй допомагати, хоч і знав, що пошуки марні. Відсунув убік журнали із записами про дідові місії, методичні посібники й інші книжки, щоб перевірити, чи немає чогось за ними.

— *Чорт забирай.* — Обнишпоривши кожний закапелок шафи, Нур відвернулася від неї і щосили жбурнула через усю кімнату бляшанку з квасолею. — Хай там як, а ми не можемо тут залишатися.

Здавалося, що відтоді, як ми потрапили до будинку, Нур уже повністю себе опанувала, однак тепер у її голосі знову вчувалася паніка.

— Дай мені хвилину, — мовив я, — треба поміркувати.

Сказавши це, я незграбно опустився в поворотне крісло. Звісно, звідси був ще один вихід — через другий тунель до макетного будинку на протилежному боці глухого провулка, де в гаражі чекав білосніжний «шевроле капріс» мого діда. Але, знову-таки, можливо, почувши ревіння двигуна, порожняк вибіжить з будинку і прикінчить нас, перш ніж ми встигнемо виїхати з під'їзної доріжки.

І, що найважливіше, мабуть, я ще не був готовий до сліпої гонитви й ідеально продуманих дій, що їх вимагатиме така втеча. Тим часом скидалося на те, що в будинку працює добряча кувалда.

— Можливо, він зрештою знудиться та забереється звідси, — напівжартома зауважив я.

— Він нікуди не піде, хіба що вирушить за підкріпленням. — Нур почала походжати кімнатою. — Імовірно, він уже намагається додзвонитися до тих, хто йому допоможе.

— Не думаю, що порожняки носять із собою телефони чи потребують підкріплення.

— Що він тут *робить*? Чому витвір і порожняк опинилися біля будинку твого діда?

— Вочевидь, вони чекали на нас, — мовив я, — або ж на *когось іншого*.

Притулившись до двоярусного ліжка, Нур спохмурніла від розпачу.

— Я гадала, що Мурнау був останнім витвором, якого не вдалося ввіймати. І що майже всі порожняки мертві.

— Імбрини казали, що дехто з них може десь переховуватися. Можливо, їх було більше, аніж припускали спочатку.

— Що ж, вони вже не переховуються, принаймні ці двоє — точно ні. А це означає, що хтось закликав їх на службу, тож...

— Ми цього не знаємо, — втрутився я, не бажаючи підтримувати такі розмірковування. — Власне, ми нічого не знаємо.

Нур рішуче розправила плечі.

— Коул повернувся, чи не так? Мурнау успішно втілив у життя його задум — повернув його з... де б він там не перебував.

Я похитав головою, уникаючи її погляду:

— Не знаю. Можливо.

Дівчина ковзнула спиною по стійці ліжка і всілася на підлогу, притуливши коліна до грудей.

— Перш ніж відключитися, я його відчула, — мовила вона. — Це було схоже на... крижану ковдру, що накриває тебе з головою.

А я його бачив. Споглядав його обличчя в самісінькому серці урагану. Утім, усе одно сказав: «Ми цього не знаємо», бо не був певен, а ще не хотів визнавати, що такий жах може бути реальним — принаймні доки ця реальність не стане неминучою.

Нур схилила голову вбік, немовби їй зненацька сяйнула якась думка, а тоді схопилася на ноги й почала порпатися у своїй кишені.

— Я знайшла це в руці Ві, коли загортала її в ковдру. Мабуть, вона затисла його перед смертю.

Підвівшись, я поглянув на річ, яку дівчина тримала у протягнутій руці. Це було схоже на зламаний секундомір, але в нього не було ані стрілок, ані цифр. Довкола циферблата розташовувалися дивні символи, схожі на рунічні літери; його скло потріскалося й почасти обвуглилося, немовби побувало у вогні. Я взяв секундомір із руки Нур — він був на диво важкий. На зворотному боці помітив гравіювання англійською:

ТІЛЬКИ ДЛЯ ОДНОРАЗОВОГО ВИКОРИСТАННЯ.
ВІДЛІК 5 ХВ. ВИГОТОВЛЕНО У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

— Кнопка катапультивання, — тихо мовив я, відчуваючи, як по тілу розливається благоговійний трепет.

Літературно-художнє видання

РІГГЗ Ренсом
Спустошення Диявольського Акра
Роман

Головний редактор С. І. Мозгова
Відповідальний за випуск О. В. Приходченко
Художній редактор А. О. Попова
Технічний редактор В. Г. Євлахов
Коректор О. Є. Шишацький

Підписано до друку 27.07.2021.
Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Minion». Ум. друк. арк. 28,56.
Наклад 6000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24.
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у АТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61052, м. Харків, вул. Різдяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

Ріггз Р.

Р49 Спустошення Диявольського Акра : роман / Ренсом Ріггз ; пер. з англ. В. Кучменко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 544 с. : іл.

ISBN 978-617-12-8929-1

ISBN 978-0-7352-3153-5 (англ.)

Дивом уцілівши під час колапсу часової петлі Ві, Джейкоб і Нур опиняються там, де все почалося, — у будинку діда Портмана. Вони мають якнайшвидше повернутися до друзів, щоб повідомити: зло таки воскресло, воно сильніше, ніж будь-коли, тож усьому Дивосвіту загрожує смертельна небезпека. Буремні часи вимагають мужності й аж ніяк не дитячих рішень, однак Джейкобу з друзями до цього не звикати... Чи вдасться мешканцям Диявольського Акра вистояти у цій боротьбі попри дивні «спустошення» і вдосконалену армію приборчників Коула? Чи втілиться в життя пророцтво про сімох визволителів, на яке покладають стільки надій? Здається, Коул от-от поневолить увесь Дивосвіт, однак і в нього є ахіллесова п'ята...

УДК 821.111(73)

